

14.8.2020

OKM:n lausuntopyyntö VN/14518/2020-OKM-1

Lausunto lakiesityksestä koskien esitystä oppivelvollisuuslaiksi ja eräistä siihen liittyvistä laeista

Yleistä

Savon koulutuskuntayhtymä pitää myönteisenä, että Lakia ammatillisesta koulutuksesta tarkastellaan tehtyjen uudistusten arviointien perusteella. Ammatillisen toisen asteen koulutus on ollut suurissa muutoksissa viimeisen viiden vuoden aikana. Rahoituksen leikkaukset ja lainsäädännön uudistaminen muuttivat toimintamahdollisuuksia ja –vaatimuksia merkittävästi. Toiminnan kannalta ennakoitavuus ja uudistuksissa kannustavuus kehittämiseen ovat tärkeitä ohjaavia periaatteita.

Savon koulutuskuntayhtymä lausuu nyt esitetyistä muutoksista seuraavaa

Rahoitusosuuksien sitominen perusrahoitukseen, suoritusrahoitukseen ja vaikuttavuusrahoitukseen on perusteltu ja nyky muodossaan hyväksi todettu. Esitettyä jakosuhdetta 70/20/10 tulee toteutuessaan pikaisesti arvioida sen suhteen, miten se kohtelee opintojen suorittamista menestyksekkäästi nopeuttaneiden koulutuksenjärjestäjien rahoituksen kehittymistä? Tehostettu ohjaus ja opiskelijoiden omat opintopolut lyhentävät opiskeluaikoja ja siten vähentävät rahoitukseen keskeisesti vaikuttavien opiskelijavuosien kertymistä. Tilanne on haastava niillä alueilla, joilla työelämän tarpeisiin vastaamiseksi on ylläpidettävä monipuolista koulutustarjontaa, mutta jatkuvan haun kautta ei saada nopeutunutta valmistumista vastaavasti ympäri vuoden uusia opiskelijoita erityisesti perustutkintojen suorittamiseen. Suoritus- ja vaikuttavuusrahoitus eivät riitä esitetyllä jakosuhteella kattamaan tehostetun toiminnan merkityksen vähentymistä perusrahoituksessa verrattuna vielä voimassa olevan rahoitusmallin mukaisiin rahoitusosuuksiin, jossa tuloksellisuuden osuus on 50 %.

Esitystä valmentavan koulutuksen sekä työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen toteuttamista pelkäästään perusrahoituksen kautta Savon koulutuskuntayhtymä pitää hyvänä. Samaa rahoitusmallia tulee hyödyntää myös oppivelvollisuuden laajentamisen ja rahoituksen valmistelun yhteydessä, jotta toteutuessaan lisääntyvät ohjauksen ja tuen tarpeen kustannukset pystytään kattamaan ja toimintaa pitkäjänteisesti suunnittelemaan.

Rahoitusta uudistettaessa tulee korjata todetut nykyiset selkeät rahoitukselliset virheet. Keskeisimpiä nykyrahoituksen ongelmakohtia ovat koulutusten yksikköhintojen alimitoitukset. Erityisen kalliit koulutukset, kuten lentokone-, metsä- ja logistiikka-alan koulutukset saavat nykyisin toimintaan riittämättömän rahoituksen, jota vuosittain on osittain kyetty korjaamaan harkinnanvaraisilla lisärahoituksilla. Koska kyse on pysyvästä tilanteesta, niin sen poistamiseen soveltuva ajankohta on tämän lakisuudistuksen yhteydessä. Näin säästetään myös runsaassa byrokratiassa, joka työllistää nykyisin niin koulutuksen järjestäjiä kuin ministeriöitäkin ihan turhaan.

Rahoituksen osalta tulee selkeyttää täydentävän rahoituksen hakumenettelyä siirtämällä siitä osa perusrahoitukseen ja lopun strategiarahoituksen hakemisen kokoamista yhdeksi kokonaisuudeksi, jonka hallinnointi tulee tehdä koulutuksen järjestäjille mahdollisimman joustavaksi. Näin jätkevöitetään ja tehostetaan toimintaa välttämällä turhaa hallinnollista työtä.

14.8.2020

Vaikuttavuusrahoituksen perusteet ovat lähtökohtaisesti hyvät. Opiskelijapalautteen osalta sen kerääminen opintojen päättyessä (ennen tutkinnon saamista) tulee mahdollistaa, jotta opiskelijoiden tavoitettavuus olisi hyvä ja vastausprosentin taso riittävä vastausten tulosten tilastollisen merkittävyyden turvaamiseksi. Työelämäpalaute tulee ottaa osaksi vaikuttavuusrahoituksen määrätymisperusteita. Opinto- ja tutkintorekisterin tulee olla selkeä, vastuut määrittävä, joustava ja palvelu palautteen keräämistä. Tietovarannon yleinen pohja tulee olla yhden toimijan hallinnassa, kuten nyt on esitetty.

Savon koulutuskuntayhtymä



Heikki Helve
Kuntayhtymän johtaja